

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

The Guidelines for Developing Digital Leadership for Small School Under the Office to KhonKaen Primary Education Service Area Office 3

อนุพงศ์ คงอินทร์¹, ธนาศักดิ์ ศิริบุญยพันธ์², สมพงษ์ อัสสาภัย³

Anupong Kong-in¹, Thanasak Siripunyanan², Sompong Aassaphai³

¹นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

^{2,3}คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ วิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย

¹Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts, College of Asian Scholars, Thailand

^{2,3}Faculty of Education and Liberal Arts, the College of Asian Scholars, Thailand

Corresponding author. Email: anupong22818@gmail.com

(Received: February 17, 2024; Revised: March 25, 2024; Accepted: April 10, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 2) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประกอบไปด้วย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งชั้นตามจำนวนโรงเรียน 123 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 280 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 75 คน ครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่จำนวน 205 คน รวมทั้งสิ้น 280 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายแบบจับสลาก (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม มาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทาง จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

สภาพปัจจุบันโดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ (\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.45) สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวมและรายข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ (\bar{X} = 4.79, S.D. = 0.41) ความต้องการจำเป็นของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยภาพรวม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น PNIModified = 0.2249 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด (PNIModified = 0.2448) รองลงมาการเปิดรับองค์ความรู้ใหม่สร้างสังคมแห่งปัญญา มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNIModified = 0.2398) ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNIModified =

0.2211) ด้านการคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNIModified = 0.2188) และด้านการสร้างและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สู่สังคมยุคดิจิทัล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNIModified = 0.2000)

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน 15 แนวทาง ได้แก่ 1. การสร้างและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สู่สังคมยุคดิจิทัล 3 แนวทาง 2. การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3 แนวทาง 3. การพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ 3 แนวทาง 4. การเปิดรับองค์ความรู้ใหม่สร้างสังคมแห่งปัญญา 3 แนวทาง 5. การคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆ 3 แนวทาง โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยรวมทั้ง 15 แนวทางมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉลี่ยที่ (\bar{X} = 4.79)

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the current condition. Desired condition and the essential needs of leadership in the digital age of small school administrators Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3 2) To study guidelines for developing leadership in the digital age of administrators of small schools under the jurisdiction. Khon Kaen Primary Educational Service Area Office 3 consists of 2 phases: Phase 1: Study the current condition desired condition and the essential needs of leadership in the digital age of small school administrators Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 3. The sample groups used for data collection included school administrators and teachers. who perform duties in a small school Under the jurisdiction of the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 3, the sample was determined by comparing the Krejcie and Morgan tables and randomly stratified. (Stratified Random Sampling) Stratified according to the number of schools, 123 schools, resulting in a total sample of 280 people, divided into 75 administrators and 205 teachers on duty, totaling 280 people. Then simple random sampling was done by drawing lots (Simple Random Sampling) The tools used in this study include a questionnaire, rating scale (Rating Scale), 5 levels. Statistics used in data analysis include frequency, percentage, mean, standard deviation. and the index of essential needs. Phase 2: Study guidelines for developing leadership in the digital age of small school administrators. Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 3, by a group of people providing information, including 9 experts evaluating guidelines. The tools used to collect data are statistics, including averages and standard deviations.

The results of the study found that:

Current condition overall and each aspect the average is at a high level. has a total average of (\bar{X} = 3.91, S.D. = 0.45) Desired condition Overall and each item The average is at the highest level. has a total mean of (\bar{X} = 4.79, S.D. = 0.41) Necessary needs of leadership development guidelines for administrators in the digital era in small schools Under the jurisdiction of the Khon Kaen Primary Educational

Service Area Office, Area 3, overall, it has a PNIModified Needs Index = 0.2249 and when considering each aspect Sorted from highest to lowest, it was found that the development of expertise towards professionalism Has the highest need index value (PNIModified = 0.2448) Secondly, exposure to new knowledge creates an intellectual society. Has a need index value (PNIModified = 0.2398) in terms of promoting the use of information technology. Has a need index value (PNIModified = 0.2211) in terms of innovation or new services. Has a need index value (PNIModified = 0.2188) and creates and modifies a vision for a digital society. Has a need index value (PNIModified = 0.2000)

Guidelines for developing the leadership of administrators in the digital age in small schools Under the jurisdiction of the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 3, it consists of 5 areas and 15 guidelines, including: 1) Creating and changing the vision for a digital society in 3 ways. 2) Promoting the use of information technology in 3 ways. 3) Developing expertise to become professional in 3 ways 4) Opening up to new knowledge to create a society of 3 ways of wisdom 5. Inventing innovations or new services in 3 approaches, based on the results of evaluating the appropriateness and feasibility of developing leadership of administrators in the digital age in small schools. Under the jurisdiction of the Khon Kaen Primary Educational Service Area Office, Area 3, a total of 15 guidelines were appropriate and at the highest level of feasibility, with an average of (\bar{X} = 4.79).

Keywords: Guidelines for developing leadership of administrators in the digital era in small schools.

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านวิทยาการของโลกซึ่งมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ทุกชาติทุกภาษารวมทั้งประเทศไทยที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง (จินนาวัฒน์ ปะโกแตง, 2018) ส่งผลให้ระบบการศึกษาของประเทศไทยจำเป็นต้องได้รับการทบทวนนโยบาย แผนงาน และมาตรการต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการจัดการเรียนการสอนและเพื่อสร้างความรู้ ทักษะ และภูมิคุ้มกันที่ดีให้แก่คนไทย เพื่อรองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรม ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) และนโยบายประเทศไทย 4.0 (Office of the Education Council, 2018) ปัจจุบันโลกได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กระแสการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงไปมาก กัดดันให้ทุกภาคส่วนต้องปรับตัว เปลี่ยนพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวันการทำงานการอุปโภคและบริโภค ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็วและรุนแรง เป็นตัวเร่งให้ทั่วโลกต้องปรับตัว เปลี่ยนพฤติกรรม และการดำเนินชีวิตสู่ความปกติใหม่ เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อโรค ทุกวันนี้ดิจิทัลได้กลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ทำให้สังคมเปลี่ยนรูปแบบในเชิงดิจิทัลมากขึ้น ทุกคนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่ายขึ้น และทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร รวมถึงการส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ องค์ความรู้ต่าง ๆ ในสังคม ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่มีอยู่จำนวนมากมหาศาล (Big data) ได้อย่างรวดเร็วทุกที่ ทุกเวลา (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561)

นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ยังใช้การบริหารที่ไม่สอดคล้องกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ขาดการใช้สื่อวัตกรรมการและเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะยังไม่ส่งเสริมให้ครูจัดการกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ (Kim Kyo

Mook, 2009) ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้สอดคล้องกับการปรับทิศทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้า สามารถที่จะคาดการณ์ถึงสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ประกอบการตัดสินใจและการวางแผนดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสื่อสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้เป็นที่รู้จักผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สามารถกระตุ้นหรือเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างสื่อนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สามารถปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมของสถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้แบบดิจิทัล พร้อมทั้งส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เพื่อที่จะนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพด้านเทคโนโลยีดิจิทัล อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษาขนาดเล็กต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาผู้บริหารด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

3.2 เป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารยุคโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

3.3 ผู้บริหารมีคุณภาพก่อให้เกิดความเชื่อมั่น ความมั่นใจเกิดขึ้นกับผู้รับบริการทั้งนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมส่วนรวมในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ขอบเขตของการวิจัย

4.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการศึกษาครั้งนี้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยโดยได้ทำการสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปาณัสม์ ชุมภูยาละ (2556) ทิพวรรณ ล้วนปสิทธิ์สกุล (2562);กรณัญญ์ ตาแปง (2563);วิโรจน์ สารรัตนะ (2557); ชีวิน อ่อนล่อ (2563) ผลการสังเคราะห์กรอบแนวคิดได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัล 5 ด้าน คือ 1) การสร้างและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สู่สังคมยุคดิจิทัล 2) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) การพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ 4) การเปิดรับองค์ความรู้ใหม่สร้างสังคมแห่งปัญญา และ 5) การคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆ

4.2.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

ผู้วิจัย ได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้สร้างเครื่องมือวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวนหนึ่งชุดแบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ 1) เป็นแบบสอบถามสำรวจรายการเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้บริหารและครู 2) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า Rating Scale 5 ระดับแบบสอบถาม มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 จำนวนทั้งสิ้น 1,052 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 123 คน ครูผู้สอน 927 คน จากโรงเรียน 123 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารและข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปรียบเทียบจากตารางเครซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556) และทำการสุ่มแบบแบ่งเป็นชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) แบ่งชั้นตามจำนวนพื้นที่อำเภอ จำนวนทั้งสิ้น 280 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร จำนวน 75 คน ครูผู้สอน 205 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่สร้างขึ้นไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตามเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

- 1) จบการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาวิชาการวิจัยทางการศึกษา การวัดผลการศึกษา หรือการบริหารการศึกษา หรือสาขาวิชาอื่น ๆ
- 2) มีประสบการณ์ด้านการพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหารยุคดิจิทัลในระดับบุคคล หรือหน่วยงาน
- 3) ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน หรือการบริหารสถานศึกษา หรือบริหารการศึกษา หรือนิเทศการศึกษา
- 4) มีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา หรือบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์ในการศึกษา ดังนี้ โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5. ผลการวิจัย

จากการวิจัยแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 สรุปผลได้ดังนี้

สภาพปัจจุบัน โดยภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสร้างและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สู่สังคมยุคดิจิทัล ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.60) การคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.42) การเปิดรับองค์ความรู้ใหม่สร้างสังคมแห่งปัญญา ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.40) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.37) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.45)

สภาพที่พึงประสงค์ โดยภาพรวม และรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การเปิดรับองค์ความรู้ใหม่สร้างสังคมแห่งปัญญา ($\bar{X} = 4.86$, S.D. = 0.35) รองลงมา การพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ ($\bar{X} = 4.83$, S.D. = 0.39) การคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆ ($\bar{X} = 4.79$, S.D. = 0.41) และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.45) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สู่สังคมยุคดิจิทัลมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.44)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 โดยภาพรวม มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น $PNIM_{Modified} = 0.2249$ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านการพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ($PNIM_{Modified} = 0.2448$) รองลงมาการเปิดรับองค์ความรู้ใหม่สร้างสังคมแห่งปัญญา มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNIM_{Modified} = 0.2398$) ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNIM_{Modified} = 0.2211$) ด้านการคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆ มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNIM_{Modified} = 0.2188$) และด้านการสร้างและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สู่สังคมยุคดิจิทัล มีค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNIM_{Modified} = 0.2000$) ตามลำดับ

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D.=0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารส่งเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีมโดยให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างครูกับนวัตกรรมที่พัฒนาร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.01$, S.D.=0.40) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆ ($\bar{X} = 3.97$, S.D.=0.47) และผู้บริหารมีการสนับสนุนการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้เกิดนวัตกรรมความคิดสร้างสรรค์และดิจิทัลเพื่อความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ ($\bar{X} = 3.94$, S.D.=0.38) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร ให้อบรมครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดำเนินการเพื่อหาแนวทางในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีอยู่มาใช้ให้คุ้มค่ามากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และใช้อย่างถูกต้อง ตรงกับความต้องการของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมความสามารถในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ อบรม ครอบคลุม เพื่อให้ความรู้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิวิน อ่อนล่อ และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัย เรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอลักษณะการบริหารในยุคดิจิทัลของผู้นำ พบว่า มี 3 ลักษณะ คือ 1) การกำหนดว่าสิ่งใดและที่ใดที่

จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง 2) การวางแผนในการเปลี่ยนแปลง 3) การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรในองค์กร โดยผู้นำต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทในการเปลี่ยนแปลง และรู้จักการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมได้อย่างหลากหลาย เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ผู้นำที่มีภาวะผู้นำยุคดิจิทัลจะสามารถทำให้การดำเนินงานภายในองค์กรเกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเพิ่มขึ้นได้ ผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์กรและการจัดการ เพราะจะทำให้มีการปฏิบัติที่จะให้เกิดจุดมุ่งหมายขององค์กร บรรลุเป้าหมายไม่ว่าจะเป็น ระดับภาครัฐหรือเอกชน ไม่ว่าจะในระดับโลก ระดับชาติหรือระดับท้องถิ่น ภาวะผู้นำล้วนมีความสำคัญ เพราะก่อให้เกิดผลที่แตกต่างอย่างชัดเจน ผู้นำบางคนทำให้องค์กรเฉื่อยชา เชื่องช้า กลับกลายเป็นองค์กรที่มีความกระฉับกระเฉง ว่องไว บางคนทำให้องค์กรที่เคยมีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีสิ่งที่ท้าทายให้ทำตลอด กลายเป็นองค์กรที่ทำงานอยู่ในขอบเขตที่แคบ ๆ ขาดสิ่งเร้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ขาดแรงจูงใจในการทำงานภายในองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติพันธ์ รุจิกรกุล (2559) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำต่อการบริหารองค์กรว่าในการบริหารงานของหน่วยงานหรือองค์กรใดก็ตาม ภาวะผู้นำเป็นประจักษ์ประทีปของบุคคลในการที่จะนำองค์กร และเป็นตัวแทนองค์กรเป็นจุดรวมแห่งพลังอันเป็นศูนย์รวมของบุคคลในองค์กรหรือหน่วยงานนั้น ดังนั้น ผู้นำที่มีภาวะผู้นำจึงเป็นเสมือนหลักชัยในการดำเนินงาน โดยเฉพาะต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและต่อผลงานโดยส่วนรวม ความสามารถและลักษณะของผู้นำมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับคุณภาพและคุณค่าขององค์กรซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานในองค์กร หรือหน่วยงานราชการนั้น ๆ เป็นอย่างดีและนอกจากนี้ผู้นำยังเป็นตัวช่วยในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานอื่นอีกด้วย

สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, $S.D. = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ ได้แก่ ผู้บริหารมีการสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นและชุมชนเพื่อสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.89$, $S.D. = 0.33$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.85$, $S.D. = 0.37$) และผู้บริหารสร้างเครือข่าย โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารกับนักเรียน ครู บุคลากร และชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.82$, $S.D. = 0.40$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อกระบวนการเชิงบริหารทุกระบบทุกงาน สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้สร้างเครือข่าย โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นและชุมชนในการสื่อสาร ซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้นำให้เต็มความสามารถ ให้เกิดพลังอิทธิพลในการครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ให้ร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงานทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ผู้นำเกิดบารมีได้ความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจ ความอบอุ่นในการร่วมทีมหรือกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ภาวะผู้นำคือคุณสมบัติ บุคคลที่สามารถนำ คนอื่น หรือกลุ่ม โดยพฤติกรรมของผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้อื่นทำให้ผู้อื่นมีพฤติกรรมคล้อยตามหรือยอมรับ สามารถที่จะจูงใจ ชักนำหรือชี้แนะให้บุคคลหรือสมาชิกของกลุ่มรวมพลัง เพื่อปฏิบัติภารกิจต่างๆ ให้สำเร็จและบรรลุจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ นิคม บุญหมั่น (2560) สรุปว่า ภาวะผู้นำคือคุณสมบัติ เช่น สติปัญญาความตั้งใจ ความรู้ความสามารถของบุคคล เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้นำสามารถครองใจผู้ใต้บังคับบัญชาที่ไม่ใช่การบังคับต่อผู้อื่น ให้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ให้ด้วยความเต็มใจและเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนโน้มน้าวจิตใจ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลขององค์กร ช่วยให้กลุ่มบุคคลสามารถดำเนินงานต่างสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึงกระบวนการ หรือลักษณะที่แสดงออกของผู้นำที่มีอิทธิพล ต่อบุคคลอื่นในการชักจูงผู้อื่นให้ร่วมกัน ท างานด้วยความเต็มใจและมีความกระตือรือร้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันตามที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งเป็นผลรวมของบุคลิกภาพ เช่น ลักษณะทางกาย ทางอารมณ์ทางสังคมและมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น และสอดคล้องกับ พัชร จิระจิรังชัย (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 2 มี สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อกระบวนการเชิงบริหารทุกระบบทำงาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้นำให้เต็มความสามารถ ให้เกิดพลังอิทธิพลในการครองใจผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน ให้ร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน ทั้งยังเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ทำให้ผู้นำเกิดบารมีได้ความเชื่อมั่น ความนับถือ กำลังใจ ความอบอุ่นในการร่วมทีมหรือกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ความต้องการจำเป็น ของภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 เมื่อเรียงลำดับความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เรียงตามลำดับขององค์ประกอบดังต่อไปนี้

1) ด้านการพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาณิสร์ ชุมภูยาละ (2563) กล่าววาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัล หมายถึง ระดับของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ ให้ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา ประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การกระตุ้นทางปัญญา หมายถึง การจูงใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทราบ เมื่อมี ปัญหาเกิดขึ้นกับหน่วยงาน และการให้ครูร่วมกันวิเคราะห์ สังเคราะห์ สาเหตุของปัญหา ที่เกิดขึ้น ร่วมกันเสนอแนวคิดวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา 2) การคำนึงถึงปัจเจกบุคคล หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ คำแนะนำ ช่วยเหลือ ชี้แนะการทำงาน ปฏิบัติต่อครูและบุคลากรทางการศึกษาด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล 3) การสร้างแรงบันดาลใจ หมายถึง การสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน 4) การสร้างและสื่อสารวิสัยทัศน์ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และการให้อิสระแก่บุคลากรในการแสดงความคิดเห็น 5) การเป็นแบบอย่างที่ดี และสร้างบารมี หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีอหิยาศัยดี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน และประพฤติตนเหมาะสมกับจรรยาบรรณวิชาชีพ และสอดคล้องกับ

2) ด้านการเปิดรับองค์ความรู้ใหม่สร้างสังคมแห่งปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ ล้วนปลื้มศรีสกุล (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ เพื่อให้สามารถที่จะเลือกใช้กับ การบริหารสถานศึกษาให้ได้อย่างเหมาะสม คุ่มค่าและเพียงพอต่อการใช้งาน ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องแสดงศักยภาพทางด้านการบริหารและจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้มีความ ทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นซึ่งนอกจากจะมีผลต่อภาพลักษณ์ ของสถานศึกษาในชุมชนแล้วยังจะทำให้สถานศึกษาเป็นที่ไว้วางใจชุมชนในการจัดการศึกษาที่มี คุณภาพได้อย่างยั่งยืน

3) ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกรณัญญ์ ตาแปง (2563) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารในยุคการศึกษาดิจิทัล หมายถึง ผู้นำที่มี บทบาทเกี่ยวกับการบริหารจัดการในสถานศึกษาโดยการส่งเสริมกระตุ้นให้บุคลากรใน สถานศึกษาได้รู้เท่าทันถึงเทคโนโลยีพร้อมขับเคลื่อนการใช้องค์ความรู้ด้วยเทคโนโลยีและ นวัตกรรมสมัยใหม่ให้ ดำรงอยู่ และแข่งขันกับองค์กรอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ด้านการคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิโรจน์ สารรัตน์ (2557) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันเป็นสังคมใหม่ สังคมแห่งการเปลี่ยนแปลงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงบริบทของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล การให้ผู้บริหารยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมของสถานศึกษาที่มีความซับซ้อน และท้าทายหลากหลายเหตุผลผู้บริหารจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษ และก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ตามทัศนะของภาวะผู้นำยุคดิจิทัล (digital era leadership) หากพิจารณาตามบทบาทหน้าที่ (function) เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมความเป็นสังคมความรู้ใหม่ (new knowledge society)

5) ด้านการสร้างและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สู่สังคมยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีวิน อ่อนลออ (2563) ได้กล่าวไว้ว่าจากบริบทของการเปลี่ยนแปลง อย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีนักบริหารการศึกษา จะต้องสามารถบริหารการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ได้อย่างยั่งยืน คือความสามารถของนักบริหารการศึกษาที่สามารถนำพาองค์กร สถานศึกษา พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่มีโอกาสเกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว และมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้บ่อยครั้งยิ่งขึ้น นักบริหารการศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล เพื่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปสู่ความเป็นผู้นำที่มีการสร้างปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ และ แผนกลยุทธ์ตามการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต ซึ่งจะต้องมีการกระจายอำนาจ การสื่อสารทางเทคโนโลยีผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (social media) ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลาย เช่น ส่งเสริมการนำเทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต เครื่องมือดิจิทัลเข้ามาใช้ร่วมกับเครือข่าย ในสถานศึกษา และส่งเสริมอำนาจการ ให้มีการใช้เครือข่ายมัลติมีเดีย (multi-media) อย่างกว้างขวาง เพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้และปรับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาในองค์กรรวมทั้งนี้อาจเป็นเพราะสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงส่งผลต่อความต้องการจำเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3

1) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีจำนวน 15 แนวทาง มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.97 และ 4.81 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ทรงคุณวุฒิที่ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ประกอบไปด้วยศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาบุคลากรและเมื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมานั้นพบว่าผู้ศึกษามีการนำเอาข้อมูลจากระยะที่ 1 มานวกกับข้อเสนอแนะมาเป็นข้อมูลในการสร้างแนวทางการภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 อีกทั้งองค์ประกอบการดำเนินงาน วิธีดำเนินการ และผลการประเมินทำให้สามารถตัดสินใจในการประเมินแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นมานั้นมีความเหมาะสมเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วันชัย สุขตาม และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การเสริมสร้างความสามารถภาวะผู้นำดิจิทัลที่จำเป็นในยุคเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัล ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า ผู้ที่ประสบความสำเร็จในยุคเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัล จำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถภาวะผู้นำดิจิทัลครอบคลุมใน 7 มิติคือ มิติการรับรู้ดิจิทัล มิติการมุ่งเน้นประชาชน มิติความสามารถในการเรียนรู้ มิติความสามารถในการปรับตัว มิติการขับเคลื่อนด้วยข้อมูล มิติการยอมรับทางวัฒนธรรม และมิติการทำงานร่วมมือกัน โดยสรุปแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการสร้างและปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์สู่สังคมยุคดิจิทัล 2. ด้านการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3. ด้านการพัฒนาความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นมืออาชีพ 4. ด้านการเปิดรับองค์ความรู้ใหม่สร้างสังคมแห่งปัญญา และ 5. ด้านการคิดค้นนวัตกรรมหรือบริการใหม่ๆผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของครู เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษา กำหนด อันจะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเกิดความก้าวหน้าและบรรลุวัตถุประสงค์สูงสุดขององค์กร

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

7.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารมีความต้องการด้านการเปิดรับองค์ความรู้ใหม่สร้างสังคมแห่งปัญญามากที่สุด โดยเฉพาะสภาพการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปของโลกในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะในส่วนที่กระทบต่อการบริหารสถานศึกษา ควรมีส่วนรับผิดชอบโดยตรงขาดความรู้ความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงนี้ ดังนั้น ผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพราะจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำดิจิทัลอันจะเกิดประโยชน์ต่อระบบการศึกษาต่อไป

7.1.3 จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จะมีลักษณะแตกต่างกันไปตามองค์ประกอบ ซึ่งส่งผลให้ผู้บริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาได้ และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 มีองค์ประกอบหลัก 5 ด้าน และมีตัวบ่งชี้ 15 ตัวบ่งชี้ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้จริงนั้น ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสร้างเครือข่าย ในการสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการสื่อสารกับนักเรียน ครูบุคลากร และชุมชนให้มีประสิทธิภาพผู้บริหารควรส่งเสริมทักษะในการทำงานเป็นทีมโดยให้เกิดการเรียนรู้ระหว่างครูกับนวัตกรรมที่พัฒนาร่วมกัน

7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1. ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เชิงลึก เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาได้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

7.2.2. ควรมีการวิจัยติดตามผลการนำสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง เพื่อติดตามผลการนำความรู้ ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติการไปใช้อย่างคงทนและพัฒนาต่อไป

7.2.3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อวางกรอบหรือกำหนดช่วงเวลาในการพัฒนาระยะสั้น

8. เอกสารอ้างอิง

- กรณัญญ์ ตาแปง. (2563). บทบาทภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหารยุคดิจิทัลในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มเครือข่ายพัฒนาการศึกษาแม่สลองในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- จินฉวีตร ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ชีวิน อ่อนละอ และคณะ. (2563) ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับนักบริหารการศึกษา. วารสารวิทยาลัยบัณฑิตเอเชีย, 10(1); 108-119.
- ทินกร บัวชู. (2562). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา The Status of Digital Leadership of Education Management Administrators. วารสารครุศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี, 13(2); 285-594.

- ทิพวรรณ ล้วนปสิทธิ์สกุล. (2562). **คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาของนโยบายไทยแลนด์ 4.0**. วิทยานิพนธ์การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปานัสม์ ชุมภูยาละ. (2563). **แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนัก-งานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2**. วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษาและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, 10(1); 137-143.
- วันชัย สุขตาม และคณะ. (2562). **การเสริมสร้างความสามารถภาวะผู้นำดิจิทัลที่จำเป็นสำหรับ ผู้บริหารท้องถิ่นในยุคเปลี่ยนผ่านสู่สังคมดิจิทัล**. วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 1(2); 63-75.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). **กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษาระดับต้นๆต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.